

Convocatoria extraordinaria 2024  
HISTORIA DA FILOSOFÍA

O exame consta de 4 preguntas compostas por comentario de texto filosófico e desenvolvemento dun tema. Deberá contestar **UNHA DAS CATRO PREGUNTAS**. Se responde máis preguntas, só será corrixida a primeira respondida.

**PREGUNTA 1. Responda os dous apartados:****1.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Platón: antropoloxía e política”. (6 puntos)**

-Ben. Xa vimos, segundo parece, tres calidades da cidade, e en canto á especie que resta para que a cidade alcance a excelencia cal podería ser? É evidente que a xustiza.

- (...)

- E que a xustiza consiste en facer o que é propio dun, sen meterse nas cousas alleas, é algo que nos dixemos repetidamente.

- (...)

- Ao meu parecer do que examinamo, a moderación, a valentía e a sabedoría, o que resta por ver na cidade, é o que dá a todas aquelas calidades a capacidade de nacer (...). E xa dixemos que se encontrabamos as tres, a xustiza sería a que restase.

- (...)

- Non obstante, se fose preciso discernir cal destas calidades fará á nosa cidade mellor, resultaría difícil discriminar se consiste nunha coincidencia de opinión entre os gobernantes e os gobernados, ou se é a conservación da opinión consonte á lei que hai entre os militares acerca do que debe ser temible ou non, ou a intelixencia e a vixilancia entre os gobernantes; ou iso que fai mellor á cidade consiste (...) en que cada un se ocupe do seu, sen atender ao alleo.

(PLATÓN: *República*, Libro IV, 432b-435c).

**1.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)**

1.2.1. Descartes: o problema do método e a evidencia do *cogito*.

1.2.2. O liberalismo político de Locke.

1.2.3. A crítica ao totalitarismo. A condición humana en H. Arendt.

**PREGUNTA 2. Responda os dous apartados:****2.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Física e metafísica en Aristóteles”. (6 puntos)**

Feitas estas distincións, cómpre examinar as causas, cales e cantas son.

Nun sentido (1) chámase causa a ese constitutivo inherente do que se fai algo, (...).

Noutro sentido (2) é a forma e o modelo, é dicir, a definición da esencia e os seus xéneros (así a causa da octava é a relación de dous a un, e en xeral o número), e tamén as partes da definición.

E tamén (3) é aquilo de onde xorde o principio primeiro do cambio ou do repouso; así quen toma unha resolución é causa, o pai é causa do fillo, e en xeral o que fai é causa do feito e o que produce un cambio é causa do cambiado.

E aínda máis (4), é o fin, aquilo para o que é algo (...).

(ARISTÓTELES: *Física*, Libro II-3, 194b-195a).

**2.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)**

2.2.1. Hume: crítica das ideas de substancia e causalidade.

2.2.2. Razón e progreso na Ilustración.

2.2.3. Da “razón vital” (Ortega y Gasset) á “razón poética” (María Zambrano)

### **PREGUNTA 3. Responda os dous apartados:**

#### **3.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Descartes: o problema do método e a evidencia do *cogito*”. (6 puntos)**

Polo tanto é ben mellor nin pensar en investigar a verdade sobre cousa ningunha que facelo sen método: pois é moi certo que os estudos desordenados e as meditacións escuras desta caste confunden a luz natural e cegan os enxeños; e aqueles que así se afagan a camiñar nas tebras a tal punto enfeblecen a agudeza dos seus ollos que, ao pouco, non poden aturar a luz do día; o cal ademais é confirmado pola experiencia, pois moi frecuentemente vemos que aqueles que nunca se dedicaron ás letras pronuncian xuízos sobre as cousas comúns e correntes con moita máis solidez e claridade que aqueles que botan a vida nas escolas. Por método entendo as regras certas e fáciles tales que, se alguén as observa rigorosamente, nunca tomará nada falso por verdadeiro e, sen gastar as forzas do seu espírito inutilmente, senón sempre aumentando o seu saber progresivamente, chegará ao verdadeiro coñecemento de todo aquilo do que sexa capaz.

(DESCARTES: *Regras para a dirección do espírito*, Regra IV).

#### **3.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)**

3.2.1. A orixe do cosmos na corrente presocrática.

3.2.2. Realidade e coñecemento en Platón.

3.2.3. Alienación e ideoloxía en Marx.

### **PREGUNTA 4. Responda os dous apartados:**

#### **4.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Hume: crítica das ideas de substancia e causalidade”. (6 puntos).**

(...) A idea de substancia, se é que existe, debe logo derivarse das impresións de reflexión. Pero as impresións de reflexión divídense nas nosas paixóns e emocións, ningunha das cales é posible que represente unha substancia. Polo tanto, non temos ningunha idea de substancia distinta dunha colección de cualidades particulares, nin nos referimos a outra cousa cando falamos ou razoamos sobre ela.

A idea de substancia, así como a de modo, non é senón unha colección de ideas simples reunidas pola imaxinación e que teñen un nome particular asignado, polo cal somos capaces de recuperar, para nós mesmos ou para outros, ese conxunto. Pero a diferenza entre estas ideas consiste nisto: que as cualidades particulares que forman a substancia se refiren normalmente a un *algo* descoñecido, ao cal son supostamente inherentes; ou aceptando que esta ficción non se produza, polo menos suponse que están conectadas de xeito próximo e indisoluble polas relacións de contigüidade e causalidade.

(HUME: *Tratado da natureza humana*; Libro I, Parte I, Sec VI).

#### **4.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)**

4.2.1. Dialéctica socrática e relativismo dos sofistas.

4.2.2. O problema Razón/Fe na Filosofía Medieval.

4.2.3. A crítica á cultura Occidental en Nietzsche: nihilismo e transvaloración.